

አዕናዊ ኩናት ንኹንኖ፡ ብሰላም ክፍታሕ ንጽውዕ፡

(ስደግኤ) ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ ንተጀመሩ ዘሎ ኩናት ኣጥቢቐና ንኹንኖ፡ ሰላማዊ ፍታሕ ክግበር ከኣ ንጽውዕ፡፡ ምክንያቱ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ ሞንጎ ፈደራላዊ ስርዓትን ኣብ ሞንጎ ክልል ትግራይን ውግእ ክካየድ ከምዘቐየሩ ኩልና ሰሚዕናዮ፡፡ እቲ ውግእ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ጥራይ ከይተሓጸረ ናብ ኤርትራ እዉን ከምዘለሐመ ይፍለጥ፡፡ ምክንያቱ ካብ ዕለት 08/ 11/ 2020 ለይቲ ጀመሩ ብወገን ኤርትራን ብወገን ክልል ትግራይን ብመዳፍዕ ደብዳባት ይካየድ ነይሩ፡፡ ዕለት 10/ 11/ 2020 ግና ኣብ ግንባር ባድመ ብኣጋርን ታንክታትን መዳፍዕን ተሰንዩ ናብ ቐጥታዊ ውግእ ከምዘምርጹ ኣረጋጊጾም ምንጭታትና፡፡

ኣብ መወዳእታ ሚያዝያ 2018 - ቐዳማይ ሚኒስተር ዶክተር ኣቢ ኣሕመድ ተበግሶ ወሲዶ ሰላም ኢትዮ - ኤርትራ ክግበር፡ ብስምምዕ ኣልጀርስ ብሕጋዊ መንገዲ ዶብ ክሕንጸጽ ጻውዒት ኣቐረቡ ነይሩ፡፡ ብ- 20 ሰነ/ 2018 - ኢሲያስ ንጻውዒት ሰላም ኣወንታዊ መልሲ ሂቡ ዋላ ግና ቐድመ ኩነት ኣቐረቡ ነይሩ፡፡ ንሱ “ **ጸወታ ወያነ ኣብቑዑዩ**” ኢሉ ነይሩ፡፡ Game Over

(ስደግኤ) ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ ከም ውድብ፡ ኢሲያስ ንጻውዒት ዶክተር ኣቢ ተቐቢሉ ቐድመ ኩነት ምቕራቡ ፍሉይ ፖለቲካዊ ትርጉሙ ከምዘለዎ ሰፊሕን ዓመቓን ትንታኔ ከምዘቐረብና ይዝከር፡፡ ምክንያቱ ኢሲያስ ካብ 2009 ጀመሩ ብዓለም እገዳ ኣጽዋር ስለዘለዎ፡ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንጉዳይ ኤርትራ ዝምርምር ትካል ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰል ተመዚዙ ዘጸረዩ ጸብጸብ ከምዝሕብሮ፡ ስርዓት ኤርትራ ገበን ኣንጻር ሰብኣዊነት ከምዘፈጸመ ወግዓዊ ጸብጸብ ኣቐረቡ ነይሩ፡፡ ስለዚ ኢሲያስ ዲፕሎማሲያዊ ተነጽሎ ስለዝነበሮ ጻውዒት ሰላም ከም ግዝያዊ መፍትሒ ሽግሩን ከም መዋጽኣን ስለዝወሰዱ ንፖለቲካውን ዲፕሎማሲያውን ረብሓ ጥራይ ክጥቐሙ ከምዘደሊ ገሊጽና ነይርና፡፡ እቲ ቐንዲ መምዘኒኡ ከኣ ኢሲያስ ምስ ህዝቡን ምስ ደለይቲ ፍትሒ ናይ ፖለቲካ ተቋምታን ከይተዓርቐ፡ ናይ ፖለቲካን ናይ ሃይማኖትን ናይ ሕልና እሱራት ከይፈትሑ፡ ንቐዋም ዝምልከት ይኹን ደሞክራሲያዊ ምምሕዳርን ዘሰፍሑ ፖለቲካዊ ጽገና ከይገብረ፡ ምስ ጎረቤት ሰላም ክገብር ግብራዊ ኣይኮነን ኢልና ምንባርና ይፍለጥ፡፡ ንወያነ ዝንጸል መስርሕ ሰላም ክገብር ምፍታኑ እዉን ናይ ቐምን ህልኽን ጠባዩን ኣንጻባሪቐ፡፡ ስለዚ ንሱ ነጎጻዊ ኣገባብ ኣፈታትሕኡ ከም ባህርያት ከምዘይቐየረ ስለዝገለጸ ከኣ ምስ ኢትዮጵያ ዘላቕ ሰላም ንምርግጋጽ ብቐኑዕ መንፈስ ክሰርሓሉ ከምዘይክእል ኣነጻርና ገምጊምና ኣብ ግዚኡ ንህዝብና ከምዝሓበርና ይዝከር፡፡

ድሕሪ 2 - ዓመት ከኣ ናይ ስደግኤ ገምጋም ቐኑዕን ውድዓውን ምንባር ብግብሪ ኣረጋጊጽና፡፡ ምክንያቱ ኢሲያስ ኣብ መስርሕ ሰላም ኢትዮ ኤርትራ ፖለቲካውን ዲፕሎማሲያውን ጸወታ ኣካይዶ፡ ስልጣኑ ንምጥቓስ ንረብሕኡ ዘገልግል ኣጋጣሚ መዝሚዙ ከኣ እንሆ ወትሃደራውን ጸጥታውን ውዲቱ ምስ ግዜ ብግብሪ ተቓሊዑ ኣሎ፡፡ ምክንያቱ ድሮ ኣብ ውሽጣዊ ኩናት ኢትዮጵያ ጣልቓ ኣትዩ፡ ኣብ ግንባር ባድመ ምስ ክልል ትግራይ ናብ ውግእ ኣምራሖ ከምዘሎ ተረጋጊጹ፡፡ እዚ ተጀመሩ ዘሎ ውግእ ከንደይ ግዜ ይወስድ እንታይ ዋጋ ይሓትት ምስ ግዜ ሓቢርና ክንዕዘቦ ኢና፡ ናብ ዳግማይ ውግእ ምእታው ኣዕናዊ ሰለዝኹን ንረብሓ ንህዝቢ ኤርትራ ኣይውክልን እዩ፡፡ ምክንያቱ ውግእ ክቡር ዋጋ ስለዘኸፍለካ ብሉጻት ዜጋታት ይሰዉኡ ይሰንክሉ፡ ስድራ ቤት እዉን ክዝኸትሙ እዮም፡፡ ብኩናት ዝፍጠር ሳዕቤን ከኣ ኣብ ህዝቢ ማሕበራዊ ጸገማትን ኢኮኖሚያዊ ዕንወትን ክፈጥር ግድነት ከምዝኹን ከም ዉሁብ ኩሉ ዝፈልጦ ሓቕ እዩ፡፡

ስደግኤ ከም ውድብ መንዩ ጠንቐ ኩናት፡ ክግበሩ ዝነበሮም ዝተሳሕቱ ኣገባባት -- ወዘተ ዝብሉ ግዚኡ ስለዘብቐዩ ፖለቲካዊ ትንታኔ ክህበሉ ትርጉም ከምዘይብሉ ይኣምን፡፡ ስደግኤ ኣብ መፍትሒ ዝምልከት ዘለና ህጹጽ ዕዮ ገዛ የተኩር፡፡ ስለዚ

ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ ዘምሓላልፎ መልእኽቲ፡

◆ ዘይደሞክራሲያውያን መራሕቲ ስልጣኖም ንምጥቓስ ዝውልዕዎ ኩናት ኣንጻር ሰብኣዊነትን ስለዝኹን ብዝኹን መልክዒ ፍትሓዊ ስለዘይኮነ ስደግኤ ከም ውድብ ንኩናትን ሳዕቤኑን ኣጥቢቐና ንኹንኖ፡፡ ምክንያቱ ኩናት ንጹሃት ዜጋታትካ ስለዝበልዕ ብዘይድሌቶም ኣሰልፊካ ብትእዛዝ ንመስዋእትን ስንክልናን ተምርሖም፡፡ ሰላም ኣህዛብ ይዘርግ ጸጥታ ሃገራት ዘይምርግጋእ ይፈጥር፡፡ ንሰራዊት ዘድሊ ሎጂስቲክስ ስንቐ ክዳን ጫማ ወዘተ ይኹን ኣጽዋርን ተተኮስትን ንምቕራብ፡ መጋዓዝያ ነዳዲ ዘለዎ ሃልኪ ደሚርካ ብገንዘብ ስለዝግዛእ ኣብ ቐጠባ ህዝብን ሃገርን ዓቢ ኢኮኖሚያዊ ዕንወት ይፈጥር፡፡ ክልቲኡ ኣሃዛብ እዉን ካብ ውግእ ከምልጥ ካብ መንበሪ ቦትኡ ስለዝሃድም ማሕበራዊ ምዝንባልን ስደትን የጋጥም፡፡ ኣብ ጉዕዞ ስደት ብፍላይ ኣብ ህጻናትን

አዴታትን ጥምየትን ሕማምን ስለዘጋጥም ብቸሊሉ ዘይፍወስ ከቢድ ሞራላዊ ውድቆትን ስነ - አእምሮአዊ ጉድኣትን ከምዘጋጥም ኩልና ንግንዘቦ ኢና። ስለዚ ክልቲኡ አሃዛብ ካብ ኩናት ከቢድ ዕንወት እምበር ፈጺሙ ረብሓ ስለዘይብሉ፡ አንጻር መራሕቱን አንጻር ኩናት ክለዓል ክቛወም ንጽውዕ።

- ◆ ኩናት ምውላዕ ንስርዓት ኤርትራ ስልጣኑ ንምንዋሕ ስለዝሕግዞ፡ ምስ ህውሓት ንዝጸንሖ ቛምን ህልኽን መሰረት ገይሩ ምቹእ ግዜ ዝጽብዮሉ ኣጋጣሚ መዝሚዞዎ። ምኽንያቱ ኣብ ጉዳይ ኢትዮጵያ ጣልቓ ኣትዩ ናይ ፊደራል መንግስቲ ኢትዮጵያ ጸግዒ ወሲዱ ምስ (ህውሓት) ክልል ትግራይ ናብ ኩናት ምእታው ብዋጋ ንጹሃት ኤርትራውያን ክፍጽሞ ምፍታን ብመሰረቱ ፍትሓዊ ስለዘይኮነ **አጥቢቕና ንኹንኖ።**
- ◆ ኤርትራውያን ይኹን ህዝቢ ኢትዮጵያ ኩልና ደለይቲ ፍትሒ ዝኾና ብሓፈሻ፡ ናይ ክልተ ጎረባብቲ ኣህዛብ ብምክብባር ክክብር፡ ንመጻኢ ወለዶና ዘላቂ ሰላም ከነውሕስ፡ ካብ ዝሓለፈን ሕጂ ዝድገምን ዘሎ ኣሉታዊ ተመኩሮ ኩናት ብቑዑ ገምጊምና ክንመሃር ንኩናትን ሳዕቤኑን ክንቛወም ንምሕጻን።
- ◆ ኢሲያስ ኣብ ጉዳይ ኢትዮጵያ ኢድ ምእታው ንኤርትራዊ ኣብ ሓዊ ምጥባሕ ኣጥቢቕና ንኹንኖ። ንኢሲያስን ህግደፍን ኩናት ጠጠው ክብሉ ጸቕጢ ክንገብር ድምጽና ክነስምር ንጽውዕ።
- ◆ እቲ ብህውሓት ዝምራሕ ክልል ትግራይን እቲ ብኣቢ ኣሕመድ ዝምራሕ ብልጽና ፓርቲን ዝፈጠሩዎ ውጉእ ሰላምን ምርግጋእን ዞባና ስለዝዘርግ፡ ንኤርትራ እውን ኣብቲ ጉዳይ ስለዝሕበረ፡ ክልቲኡ አሃዛብ “ እወ ንሰላም ኣይፋል ንውግእ” ክንብል ንጽውዕ። ናይ ህዝቢ መጻዕብ ተቐቢሎም ጉዳዮም ብሰላም ንክፈትሕዎ፡ ንኩናት ዝህንደዱ ዘይዲሞክራሲያዊ ባህርያት ዘለዎም መራሕቲ ሃገራትን ክልልን እውን ቑኑዕ ኣገባብ ኣፈታትሖ ጉዳያት ክኸተሉ ጸቕጢ ንክግበር ንጽውዕ።
- ◆ ናይ ክልተ ጎረባብቲ ኣሃዛብ፡ ናይ ዓለም ኣህጉራዊ ትካላት ዓቢይትን ጸለውትን ሃገራት፡ ንዘባዊ ግጭት ኤርትራን ኢትዮጵያን ዘኸተሉ ሳዕቤን ተገንዚቦም ብሰላም ክፍታሕ ተሪር ጸቕጢ ክገብሩ ዲፕሎማሲያውን ሕጋውን ተራ ክህልዎም ክንጽውዕ ንምሕጻን።
- ◆ ኤርትራውያን ደለይቲ ፍትሒ ብፍላይ፡ አንጻር ምልካዊ ስርዓት ኤርትራ ሓቢርና ንቻለሰሉ ናይ መወዳእታ ሰዓት ደወል ስለዝኾነ፡ ኣብ መስርሕ ሓርነታዊ ቻልሰና ዝጸንሖ ዘይምርድዳእ ከም ናይ ሓሳብ ፍልልይ ከነጽብብ፡ አንጻር ኩናት ዕንደራን አንጻር መሪሕነት ህግደፍን አንጻር ዲክታተርያዊ ስነ ሓሳብን ትካላቱ ክንቻለስ ይግባእ። ስለዚ ኩልና ኢድ ንኢድ ክንተሓሓዝ፡ ተኸባቢርና ኣብ ሓደ መስመር አንጻር ሓደ ጸላኢ ኢሲያስን ህግደፍን ትካላቶምን ክንቻለስ ህሉው ኩነታት ሃገርናን ጠለብ ህዝብናን ከነማልእ ማዕረ ኤርትራዊ ግዴታ ስለዘለና ብሓላፍነታዊ ኣገባብ ክንሰርሓሉ ንጽውዕ።
- ◆ ኣብ ኢትዮጵያ ሓሓሊፎም ገለ ኤርትራውያን ይእስሩ ቢደል የጋጥሞም ከምዘሎ ይስማዕ። ብቑንዱ ግና ብኣሰራርሓን መንግስቲ ኢትዮጵያ፡ ብዙሓት መዓስከር ስደተኛታት ኣብ ክልል ትግራይ ስለዝኾነ ዓሰርተታ ወይ ኣማኢት ኣሸሓት ስደተኛታት ከምዘለዉ ይፍለጥ። ስለዚ ስደግኤ ከም ውድብ፡ ክልል ትግራይ ዞባ ኩናት ስለዝኾነ ኣብኡ ዝርከቡ ስደተኛታት ኤርትራውያን ይኹን ካልእ ዜጋታት ካብ ዞባ ኩናት ክግዕዙ፡ ብሰላም ክክብርሉ ዝኸእሉ ምቹእ ቦታት ክረኽቡ ይግባእ። ስለዚ ዝምልከቶም ኣህጉራዊ ትካላት ከም ቐይሕ መስቐልን ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝለዓለ ኮሚሽን ስደተኛን ናብ ዉሑስ ቦታ ክግዕዙዎም ጻውዒትና ነቕርብ። ንኣብነት ከም ኣብ ናይ ሊብያ ውግእ ዝነበሩ ስደተኛታት ንቱኒስያ ብምግዓዝ ውሕስነት ዝረኽቡ ኣማራጺ መፍትሒ ክረኽቡሉ ንኣህጉራዊ ትካላት ንጽውዕ ንምሕጻን።

ክፍሊ ዜና፡ ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ (ስደግኤ)

12/ November/ 2020 -